
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԶՈՐԱՎԱՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 160-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Սամվել Ռամազյան – Հայ-հունական հարաբերությունները և Զորավար Անդրանիկը (1912–1922 թթ.)	3
Գայանե Մախնուրյան, Անուշավան Զաքարյան – Մկրտիչ Խրիմյանի 1904 թ. մայիսի 30-ի նամակները Ֆրանսիայի և ԱՄՆ-ի նախագահներին՝ Արևմտյան Հայաստանում բարենորոգումների հիմնահարցի համատեքստում	36
Եղիշե սարկավազ Սարգսյան – Կաթողիկոսական ձեռնադրությունը և օծումը ըստ մատենագրական տեղեկությունների (IV–XII դդ.)	57

ԳՐԱԿԱՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԱՀԱՆ ՏԵՐՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 140-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Մարինե Սարգսյան – Վահան Տերյան. մշակութային և քաղաքական գործիչ.	73
Ալինա Ղարիբյան – Խանդութի կերպարի առասպելաբանական հիմքերը «Սասնա ծռեր» էպոսում	104
Լիանա Օհանյան – Կարինե Խոդիկյանի «Պատմողը» պատմվածաշարը.....	127

ԼԵԶՎԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Նարինե Դիլբարյան – «Տուն, բնակավայր» հասկացության իրանական ծագման բառերը Մովսես Խորենացու «Պատմութիւն Հայոց» երկում	136
---	-----

ԱՐՎԵՍՏԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՓԱՆՈՍ ԹԵՐԼԵՄԵԶՅԱՆԻ
ԾՆՆԴՅԱՆ 160-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌԹԻՎ

Մերի Կիրակոսյան – Փանոս Թերլեմեզյան. կյանքը և գործը	150
--	-----

ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Աստղիկ Իսրայելյան – Սրբազան ծառերը հայոց ժողովրդական հավատալիքներում	170
--	-----

ՄՇԱԿՈՒԹԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Արմինե Տիգրանյան – Արցախահայերի մշակութային ժառանգության ոչնչացման և յուրացման Ադրբեջանի քաղաքականությունը՝ մշակույթի իրավունքի խախտումների համատեքստում (անգլ.)	195
---	-----

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Վանո Եղիազարյան – Քուչակի և հայրենների մասին Եղիշե Զարենցի ընկալումը...	229
--	-----

ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ

Ռուբեն Սահակյան – Կամավորական շարժման մասնակից Կարապետ Թադևոսի Թարփոշյանի հուշերը.....	242
Ստյոպա Պետոյան – Պետրոս Մոճոռյանցի գիրքը և ցարական գրաքննությունը (1909 թ. նոյեմբեր – 1910 թ. հունվար) (ռուս.)	256

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Սվետլանա Մանուչարյան – Գարիկ Մկրտչյան. Քննություն Ապարանի տարածաշրջանի բարբառային և խոսվածքային տարբերակների (համաժամանակային ուսումնասիրություն)	265
Պետրոս Դեմիրճյան – Եվա Մնացականյան. Հովհաննես Թումանյանի ստեղծագործությունները ժամանակի գրաքննադատական մտքի գնահատմամբ	270

ՄԵՐ ԵՐԱՆՏԱԿՈՐՆԵՐԸ

Զարուհի Հակոբյան – Թորոս Թորամանյան (ծննդյան 160-ամյակի առթիվ)	276
Տ. Գևորգ Եպիսկոպոս Սարոյան – Երվանդ Գալուստի Տեր-Մինասյան (ծննդյան 145-ամյակի առթիվ)	283
Կլիմենտ Հարությունյան – Հովհաննես Ստեփանի Իսակով (ծննդյան 130-ամյակի առթիվ) (ռուս.)	295
Ալբերտ Խառատյան, Անուշավան Զաքարյան – Վարդգես Միքայելյան (ծննդյան 100-ամյակի առթիվ)	308

ՄԵՐ ՀՈՐԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Վաչագան Ավագյան – Սամվել Մուրադյան (ծննդյան 80-ամյակի առթիվ).....	312
Աշոտ Մելքոնյան – Գոհար Վարդուհան (ծննդյան 75-ամյակի առթիվ)	318

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Հենրիկ Խաչատրյան – «Քաղաքակրթական և մշակութային երկխոսությունը Կովկասում» միջազգային համաժողով (ռուս.)	322
Մերի Կիրակոսյան – Երիտասարդ հայ արվեստաբանների գիտական տասնյոթերորդ նստաշրջանը՝ նվիրված Լևոն Հախվերդյանի ծննդյան 100-ամյակին	325

ԼՐԱՏՈՒ

Արվեստի ինստիտուտի երաժշտագետները՝ Հայկական ուսումնասիրությունների միջազգային ընկերակցության համաժողովում	329
«Հայոց պատմության» ակադեմիական բազմահատորյակի առաջին հատորի երկրորդ գրքի շնորհանդեսը.....	331

СОДЕРЖАНИЕ

ИСТОРИЯ

К 160-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ГЕНЕРАЛА АНДРАНИКА

Самвел Рамазян – Армяно-греческие отношения и генерал Андраник (1912–1922 гг.)	3
Гаянэ Махмуриян, Анушаван Закарян – Письма Мкртича Хримяна от 30 мая 1904 г. президентам Франции и США в контексте проблемы реформ в Западной Армении	36
Диакон Егише Саргсян – Рукоположение в католикосы и его помазание по библиографическим сведениям (IV–XII вв.).....	57

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

К 140-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ВААНА ТЕРЬЯНА

Марине Саргсян – Ваан Терьян: культурный и политический деятель	73
Алина Гарибян – Мифологические основы образа Хандут в эпосе «Сасна црер»	104
Лиана Оганян – Цикл рассказов Карине Ходикян «Рассказчик»	127

ЛИНГВИСТИКА

- Нарине Дилбарян** – Слова иранского происхождения концепта «дом, жилище»
в труде Мовсеса Хоренаци «История Армении».....136

ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ

К 160-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ
ФАНОСА ТЕРЛЕМЕЗЯНА

- Мери Киракосян** – Фанос Терлемезян: жизнь и творчество150

ЭТНОГРАФИЯ

- Астхик Исраелян** – Священные деревья в армянских народных верованиях.....170

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

- Армине Тигранян** – Политика Азербайджана по уничтожению и присвоению
культурного наследия армян Арцаха в контексте нарушения культурного
права (на англ. яз.)195

ОБСУЖДЕНИЯ

- Вано Егиазарян** – Восприятие Егише Чаренцем Кучака и айренгов229

ПУБЛИКАЦИИ

- Рубен Саакян** – Воспоминания участника волонтерского движения Карапета
Тадевосовича Тарпошяна242
- Степа Петоян** – Книга Петроса Моджорьянца и царская цензура
(ноябрь 1909 г. – январь 1910 г.) (на русск. яз.)256

РЕЦЕНЗИИ

- Светлана Манучарян** – Гарик Мкртчян. Изучение диалектного и разговорного
вариантов Апаранского региона (синхронное исследование)265
- Петрос Демирчян** – Ева Мнацаканян. Творчество Ованеса Туманяна в оценке
литературной критики того времени270

НАШИ ЗАСЛУЖЕННЫЕ ДЕЯТЕЛИ

- Заруи Акопян** – Торос Тораманян (к 160-летию со дня рождения) 276
- Епископ Геворг Сароян** – Ерванд Галустович Тер-Минасян
(к 145-летию со дня рождения) 283

Климент Арутюнян – Ованес Степанович Исаков (к 130-летию со дня рождения) (на русск. яз.)	295
Альберт Харатян, Анушаван Закарян – Вардгес Микаелян (к 100-летию со дня рождения)	308

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Вачаган Авагян – Самвел Мурадян (к 80-летию со дня рождения)	312
Ашот Мелконян – Гоар Вардумян (к 75-летию со дня рождения)	318

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Генрик Хачатрян – Международная конференция «Цивилизационный и культурный диалог на Кавказе» (на русск. яз.)	322
Мери Киракосян – Семнадцатая научная сессия молодых армянских искусствоведов, посвященная 100-летию со дня рождения Левона Ахвердяна.....	325

ХРОНИКА

Музыковеды Института искусств на конференции Международного сообщества армянских исследований	329
Презентация второй книги первого тома академического многотомника «История Армении»	331

CONTENTS

HISTORY

TO THE 160TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF GENERAL ANDRANIK

Samvel Ramazyan – The Armenian-Hellenic relations and General Andranik (1912–1922)	3
Gayane Makhmourian, Anushavan Zakaryan – Letters by Mkrtich Khrimian, dated 30 May 1904, to the presidents of France the USA in the context of the reform programs for Western Armenia	36
Deacon Yeghishe Sargsyan – Ordination of the Catholicos and his consecration according to bibliographic information (IV–XII cc.)	57

LITERARY STUDIES

TO THE 140TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF VAHAN TERYAN

Marine Sargsyan – Vahan Teryan: cultural and political figure	73
--	----

Alina Gharibyan – Mythological bases of the character of Khandut in the epic “Sasna Tsrer”	104
Liana Ohanyan – Series of stories by Karine Khodikyan “The Storyteller”	127

LINGUISTICS

Narine Dilbaryan – Words of Iranian origin for the concept of “Home, Dwelling” in the work “History of Armenia” by Movses Khorenatsi	136
---	-----

ARTS

TO THE 160TH ANNIVERSARY
OF THE BIRTH OF PANOS TERLEMEZYAN

Meri Kirakosyan – Panos Terlemezyan: life and oeuvre	150
---	-----

ETHNOGRAPHY

Astghik Israelian – Sacred trees in Armenian folk beliefs	170
--	-----

CULTURAL STUDIES

Armine Tigranyan – Azerbaijan’s policy of destruction and appropriation of the cultural heritage of the Armenians of Artsakh in the context of violation of cultural rights (in Eng.)	195
--	-----

DISCUSSIONS

Vano Yeghiazaryan – Yeghishe Charents’ perception of Kuchak and hayrens	229
--	-----

PUBLICATIONS

Ruben Sahakyan – Memories of Karapet Tadevos Tarposhyan, a member of the volunteer movement	242
Styopa Petoyan – Petros Mochorians’ book and the tsarist censorship (November 1909-January 1910) (in Russ.)	256

REVIEWS

Svetlana Manucharyan – Garik Mkrtchyan: Study of dialect and colloquial variants of the Aparan region (synchronous study)	265
Petros Demirchyan – Eva Mnatsakanian: The works of Hovhannes Tumanyan in the light of the literary criticism of the time	270

OUR HONOURED SCHOLARS

Zaruhi Hakobyan – Toros Toramanian (on the occasion of his 160th birthday)	276
---	-----

Բովանդակություն	Contents	Содержание	339
Episcopus Gevorg Saroyan – Yervand Galust Ter-Minasyan (on the occasion of his 145th birthday)			283
Kliment Harutyunyan – Hovhannes Stepan Isakov (on the occasion of his 130th birthday) (in Russ.)			295
Albert Kharatyan, Anushavan Zakaryan – Vardges Mikayelyan (on the occasion of his 100th birthday)			308
OUR JUBILEES			
Vachagan Avagyan – Samvel Muradyan (on the occasion of his 80th birthday)			312
Ashot Melkonyan – Gohar Vardumyan (on the occasion of her 75th birthday).....			318
SCIENTIFIC LIFE			
Henrik Khachatryan – “Civilizational and Cultural Dialogue in the Caucasus” International Conference (in Russ.)			322
Mery Kirakosyan – The seventeenth scientific session of young Armenian art critics dedicated to the 100th anniversary of Levon Hakhverdyan			325
NEWS			
Musicologists of the Institute of Arts at the conference of the International Society for Armenian Studies			329
Presentation of the second book of the first volume of the academic multi-volume work “History of Armenia”			331